

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Consideratio status damnatorum, quod actiones ipsorum inprimis malas, concernit

Fecht, Johann

Durlaci, 1680

LXXXIII.

[urn:nbn:de:bsz:31-122744](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122744)

LXXXI. Atque hæc hæctenus utriusque partis præsidia sunt atque fundamenta, in conspectum à nobis idèò genuinis coloribus posita, ut incorruptum in indagandâ veritate iudicium ferre quilibet possit.

LXXXII. Existimo verò, quisquis accurato ingenii studio rem altius consideraverit, non posse defugere, quin calculum suum sententiæ priori, quæ damnatos peccaturos esse affirmat, protinus adjiciat, adèò validis nititur præsiidiis, quibus corruentibus, multos necessariæ fidei nostræ articulos, in caducum inclinare parietem, & fundamentis destitui, quibus hæctenus fortissimè propugnati fuere, prorsus sum persuasus. Cum verò sub initium discursus nostri, hoc ipsum diversarum sententiarum dissidium, in plures scindi discordantium opinionum partes, monuerimus, iudicium nostrum de singulis, priusquam ad rationum utriusque partis examen descendamus, paulò amplius exponeamus.

LXXXIII. Et primò quidem videri possent, omnium optimè atque tutissimè facere illi, qui ab argumento hoc sterili & curioso magis, quam, quod utilitate quapiam sive in sanctam disciplinam Theologicam, sive quamcumque aliam eruditionis partem, sese committent, calamum abstant, iudicium suspendunt, feriisque & utilioribus animi vires adhibent. Quid enim nostrâ, inquiunt, interest, scire, quid faciant ii, qui extra nos sunt, ut Apostoli verbis utar, ad scopum ipsorum paululum inflexis? Sive agant, sive ocientur; sive facinoribus dent operam, sive retrahantur divinâ vi à pessimis operibus; sive edant, sive bibant, sive ad ignem coquant, sive ob fumum oculos terant, lacrymasque eliciant damnati, quid ad nos, qui neque metu pœnæ, neque spe præmii ad æterna gaudia grassamur? Et si pœnam timemus, cruciatuum passio, quanta unquam verbis enunciari potest, atrocissima, efficiet, ne in hac vitâ agamus id, ob quod tam crudelia pati quondam oportebit. Sed verò, sicut nos quemlibet suo patimur iudicio abundare, neque cuiquam necessitatem imponimus, sensum de hac quæstione suam aperiendi: ita ne libertas nostra, quam nobis eripi aut in dubium vocari nefas est, inhumanius condemnatur, jure postulamus. Præterea, quicquid aquarum è fœ-

cundo S. Literarum fonte profluit, id est, omne id doctrinae genus, quod illae sive verbis expressis, sive virtute quadam & *divina* complectuntur, ejus momenti est, ut religio nobis esse debeat, curiosum & sterile vocare. Cum igitur infernalium actionum creberrimam injiciat mentionem sacratissima Apostolorum & Prophetarum Scriptura, cur id nobis considerare vitio vertetur, quod, ut ad informationem nostram, ob quam, Paulo teste, omnis Scriptura inspirata est, proponeret, haud indignum judicavit divinissimum in sanctis viris Numen? Insuper, quod de universa infernalium civium poenâ, id de praecipua ejus parte, quae in malis actionibus consistit, verum est. *Μὴ φύγῃμεν τὴν τῆς κολάσεως μνήμην, ἵνα μὴ κολασθῶμεν*, ait Chrysostomus: *non fugiamus poenae memoriam, (poena autem gravissima est, perpetuè peccare, nec tamen vel poenire posse, vel sese corrigere) ne in poenam incidamus.* Prosper, lib. III. de vitâ contempl. c. XII. ex quo nonnulla in hanc quoque disputationem exscripsimus; *inferni*, ait, *tormenta*, (at tormentum Phalaridis tauro crudelius est, quotidianâ peccatorum conscientia excruciarî & quasi consumi) *libenter audire vel legere, jugiter ante oculos mentis adducere, futura credere, sine ulla perturbatione metnere, cogitare, quale malum sit, ab illo gaudio divina contemplationis excludi, hac, inquam, cogitare, nihil est aliud, quam vitii omnibus repudium mittere & omnia blandimenta carnalia refrenare.* Quamquam verò boni virtutis potius amore benè agere didicerint, quam formidine poenae, mali tamen poenarum quoque minis à malitiâ saepè revocantur, ut benè laudabiliterq; agere incipiant. Quare Hugo, libr. III. de Anim. *Si amor DEI, inquit, tenere non potest, saltem teneat & terreat timor judicis, metus gehennae, laquei mortis, dolores inferni, ignis urens, vermis cor rodens, sulphur fatens, flamma tartarea & omnia mala.* At verò quo efficacior omnis actio est passione, hoc majori quoq; vi pollebit id in inferno actionis genus, quod passioni indivulso nexu junctum esse docemus. *Omnia supplicia*, ait primo officiorum Ambrosius, *graviorum suppliciorum vincuntur formidine.* Denique in progressu disputationis nostrae, quod jam haud semel diximus, quanta fidei capita, ne de illustribus & ubique paginarum in codice sacro occurrentibus loquendi modis quidquam dicamus, his, si ita vocare libet, curiosis & inanibus quaestionibus, veluti fundamenta substernantur,

tur,

ter, quibus e
 necesse est, lu
 LXXXI
 qui habitant
 minatis fu
 mi aiam, quo
 am ays aut c
 telerabilior el
 vilimo, rep
 possint damna
 turas in anima
 mur tamen ea
 usque potissi
 omnia argu
 actualibus
 sicut passim
 ne eorum den
 tentia, quâ d
 ercitur, aut
 nihil prorsus
 in peccato ha
 rarum aut
 DEO, demor
 maxime agen
 luntate negot
 habeant dam
 agendum im
 eonsum atque
 bestiis & rabi
 cujus rei falli
 jus paragra
 agant alio
 raliter agant
 rum, rem ex
 go, ut non h
 lam peccatu

tur, quibus è sede suâ motis, ipsum subruî Theologicum Systema
necesse est, luculenter, ut spero, apparebit.

LXXXIV. Jam quod secundo eorum concernit sententiam,
qui habituale quidem peccatum, & pravam voluntatem in da-
mnatis fore concedunt, sed illam tamen, quasi posito obice, repri-
mi ajunt, quo minus in ullum actuale vitium, utpote blasphemiam
oris aut cogitationem etiam cordis, prodire possit; ea certe
tolerabilior est cœteris opinionibus, quæ vel ex peccato, etiam gra-
vissimo, rem faciunt omninò indifferentem, vel, ne forte peccare
possint damnati, omni actione eos exuunt, & in nescio quas crea-
turas inanimatas & sensu carentes transformant. Non diffite-
mur tamen, eandem nihilo minus probari nobis nequaquam posse,
idque potissimum propter duas causas. Nam primò pleraque
omnia argumenta, quæ pro affirmante à nobis adducta sunt, pro
actualibus, non pro habitualibus tantum, peccatis concludunt,
sicut passim à nobis supra indigitatum fuit, & paulò post in exami-
ne eorundem uberiori, latius ostendetur. Deinde præsens sen-
tentia, quâ docetur, peccatum quidem habere damnatos, sed co-
ercitum, aut absurdam illam hypothefin supponit, ac si damnati
nihil prorsus acturi & æternum quasi inter atrocissima tormenta
in peccato habituali otium celebraturi sint, quod, quam à S. Lite-
rarum auctoritate & ratione omni alienum sit, suo loco, juvante
DEO, demonstrabitur: aut falsum & *quod aliud*, quasi, si vel
maximè agerent aliquid damnati & intellectu pariter atque vo-
luntate negotiarentur, actiones tamen istæ, vel quia legem non
habeant damnati, vel quia sine voluntariâ *negatiâ* necessitate ad
agendum impellantur, humanæ atque morales non essent, sed in
censum atque æstimationem venirent earum actionum, quæ à feris
bestiis & rabidis atque insanientibus animalibus committuntur;
cujus rei falsitas §. XLIII. ob oculos posita est & in expositione hu-
jus paragraphi amplius ponetur. Quomodo enim fieri potest, ut
agant aliquid damnati & nunquam tamen *in bonis* agant? aut si mo-
raliter agant, ut neque benè neque malè agant? At verò nihil ho-
rum, rem exactè expendenti, persuaderi potest. Relinquitur er-
go, ut non habituale tantum & otiosum peccatum, (etsi & otio-
sum peccatum esse nunquam possit) quasi in sinu suo gerant & fo-